

Sygn. akt III CZ 54/09

POSTANOWIENIE

Dnia 17 listopada 2009 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Jacek Gudowski (przewodniczący)

SSN Irena Gromska-Szuster

SSA Barbara Trębska (sprawozdawca)

w sprawie z wniosku A.Z.

przy uczestnictwie [...]

o stwierdzenie nabycia własności nieruchomości przez zasiedzenie,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 17 listopada 2009 r.,

zażalenia wnioskodawcy

na postanowienie Sądu Okręgowego

z dnia 9 czerwca 2009 r., sygn. akt [...],

oddala zażalenie.

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 9 czerwca 2009 r. Sąd Okręgowy w K. na podstawie art. 130² § 3 k.p.c. i art. 373 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., odrzucił apelację wnioskodawcy z powodu nieuiszczenia przez pełnomocnika będącego adwokatem opłaty podstawowej. Sąd ten ustalając, że wnioskodawca postanowieniem z dnia 21 grudnia 2004 r. był zwolniony od kosztów sądowych w całości wskazał, iż z uwagi na treść art. 149 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, do apelacji wniesionej od kończącego postępowanie postanowienia z dnia 5 listopada 2008 r., zastosowanie mają przepisy tej ustawy, a zatem także art. 14 ust. 2, nakładający na stronę zwolnioną od kosztów sądowych obowiązek uiszczenia m.in. od apelacji opłaty podstawowej w wysokości 30 zł. Mimo uchylenia tego przepisu przez art. 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2006 r. (Dz. U. z 2007 r. Nr 21 poz. 123) nowelizującej ustawę o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, która weszła w życie w dniu 10 marca 2007 r., ma on nadal zastosowanie do spraw - tak jak niniejsza –wszczętych przed tą datą.

W zażaleniu wnioskodawca zarzucił naruszenie przepisów Konstytucji: art. 45 ust. 1, art. 77 ust. 2, art. 78, i art. 2 przez zastosowanie przepisów, które utraciły moc, tj. art. 130² § 3 k.p.c., art. 14 ust. 2 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w brzmieniu z 28 lipca 2005 r., a ich zastosowanie i skutki w nich przewidziane spowodowały utratę przez wnioskodawcę możliwości zaskarżenia orzeczenia wydanego w pierwszej instancji, pozbawiając go tym samym dwuinstancyjnej drogi sądowej dochodzenia swych praw. Zarzucając powyższe, wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Nie ulega wątpliwości, że wobec daty postanowienia kończącego postępowanie w pierwszej instancji, które zapadło w dniu 5 listopada 2008 r., w postępowaniu apelacyjnym miały zastosowanie przepisy ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych z dnia 28 lipca 2005 r. (Dz. U. Nr 167, poz. 1398

ze zm., dalej: u.k.s.c.), co wynika z art. 149 ust. 1 tej ustawy, który nakazuje stosować dotychczasowe przepisy, tj. ustawę o kosztach sądowych w sprawach cywilnych z 1967 r. do spraw wszczętych przed 2 marca 2006 r., ale jedynie do czasu zakończenia postępowania w danej instancji, a zatem do czasu wydania orzeczenia kończącego postępowanie w danej instancji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 kwietnia 2007 r., V CZ 22/07, niepublikowane; uchwała Sądu Najwyższego z dnia 24 stycznia 2007 r., III CZP 124/06, OSNC 2007, nr 6, poz. 91).

Zasadnie zatem Sąd Okręgowy uznał, iż z mocy art. 14 ust. 2 u.k.s.c. na wnioskodawcy – zwolnionemu od kosztów sądowych w całości, ciążył obowiązek uiszczenia opłaty podstawowej od apelacji. Przepis ten co prawda został uchylony ustawą z dnia 14 grudnia 2006 r. o zmianie ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. Nr 21, poz. 123), która weszła w życie w dniu 10 marca 2007 r., a więc jeszcze przed zakończeniem w sprawie niniejszej postępowania w pierwszej instancji, jednakże z mocy art. 2 tej ustawy, do wniesionej przez wnioskodawcę apelacji stosować należy dotychczasowe przepisy, a zatem także art. 100 ust. 2 i art. 14 ust. 2 u.k.s.c. w brzmieniu obowiązującym do dnia 10 marca 2007 r. Zgodnie bowiem z art. 2 ustawy nowelizującej, do spraw wszczętych przed dniem wejścia w życie ustawy, czyli przed dniem 10 marca 2007 r. stosuje się przepisy dotychczasowe, tj. art. 100 ust. 2 i art. 14 ust. 2 u.k.s.c. w brzmieniu pierwotnym, zobowiązującym stronę zwolnioną od kosztów sądowych do uiszczenia opłaty podstawowej. „Wszczęcie sprawy” w rozumieniu art. 2 ustawy nowelizującej, to złożenie wniosku inicjującego postępowanie sądowe (w niniejszej sprawie wniosku o stwierdzenie nabycia własności nieruchomości przez zasiedzenie), a nie środka odwoławczego od postanowienia kończącego postępowanie przed sądem pierwszej instancji. Z kolei pod pojęciem „przepisów dotychczasowych” należy rozumieć przepisy poprzednio obowiązujące, tj. przepisy ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w brzmieniu sprzed wejścia w życie ustawy zmieniającej (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 października 2007 r., V CZ 82/07, niepublikowane).

Problem ponoszenia określonej w art. 14 ust. 2 i art. 100 ust. 2 u.k.s.c. opłaty podstawowej od apelacji wniesionej po dniu 10 marca 2007 r. przez stronę zwolnioną od kosztów sądowych w całości został rozstrzygnięty w uchwale Sądu

Najwyższego z dnia 27 czerwca 2008 r. (III CZP 48/08, OSNC 2009 nr 7-8 poz. 102), którą sąd w obecnym składzie podziela. W uzasadnieniu uchwały Sąd Najwyższy stwierdził, że art. 2 ustawy nowelizującej u.k.s.c. jest normą międzyczasową, opartą na zasadzie jednolitości postępowania. Zamieszczając ten przepis, ustawodawca wyraźnie odstąpił od reguły bezpośredniego działania nowej ustawy procesowej. Naturalną konsekwencją oparcia normy intertemporalnej na zasadzie jednolitości postępowania jest konieczność stosowania przepisów wcześniej obowiązujących w sprawach toczących się po wejściu w życie nowej ustawy. Zatem ustawa z dnia 14 grudnia 2006 r. nowelizująca u.k.s.c. uchyliła obowiązek uiszczania opłaty podstawowej od pism wnoszonych przez osoby zwolnione od kosztów sądowych w całości tylko w sprawach wszczętych po dniu 10 marca 2007 r.

Powyższe wskazuje, iż odrzucenie apelacji przez Sąd Okręgowy na podstawie wskazanych w zaskarżonym postanowieniu przepisów było uzasadnione. Wbrew stanowisku skarżącego nie były to przepisy uchylone. Obowiązywały one w dacie ich stosowania przez Sąd Okręgowy, a co więcej zgodnie z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego, zarówno przepis art. 130² § 3 k.p.c. w zakresie w jakim przewiduje, że sąd odrzuca nieopłaconą apelację wniesioną przez adwokata, radcę prawnego lub rzecznika patentowego bez uprzedniego wezwania do uiszczenia należnej opłaty, jak i art. 14 ust. 2 i art. 100 ust. 2 u.k.s.c. w brzmieniu obowiązującym przed wejściem w życie ustawy z 14 grudnia 2006 r. nowelizującej u.k.s.c., są zgodne z art. 2, art. 31 ust. 3, art. 45 ust. 1, art. 77 ust. 2 i art. 78 Konstytucji (wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 17 listopada 2008 r., SK 33/07, OTK-A 2008, nr 9, poz. 154).

Z przytoczonych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁴ w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c. oddalił zażalenie jako bezzasadne.